

प्रश्नान् पठित्वा 'आम' अथवा 'न' लिखन्तु।

10×1=10

- क) किम् अभिनवः प्रातःकाले शीघ्रम् उत्तिष्ठति ?
- ख) किम् अभिनवः उद्याने धावति ?
- ग) किम् अभिनवः प्रातः भ्रमणात् पूर्वम् स्नानम् करोति ?
- घ) किम् अभिनवः प्रातः दुग्धम् अपि पिबति ?
- ङ) किम् अभिनवः विद्यालयम् रेलयानेन गच्छति ?
- च) किम् अभिनवः विद्यालये मित्रैः सह क्रीडति ?
- छ) किम् अभिनवः विद्यालये मित्रैः सह केवलम् क्रीडति ?
- ज) किम् अभिनवः सायंकाले अपि क्रीडति ?
- झ) किम् अभिनवः उद्याने शनैः शनैः भ्रमति ?
- ञ) किम् अभिनवः रात्रौ अपि दन्तधावनम् करोति ?

स्वविषये लिखन्तु 'आम' अथवा 'न' -

1×5=5

- क) किम् भवान्/भवती भ्रमणाय गच्छति ?
- ख) किम् भवान्/भवती प्रतिदिनम् स्नानम् करोति ?
- ग) किम् भवान्/भवती सायंकाले क्रीडति ?
- घ) भवान्/भवती भोजनपश्चात् भ्रमति ?
- ङ) किम् भवान्/भवती रात्रौ दन्तधावनम् करोति ?

3) मञ्जूषातः उचितम् समय वाचक पदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयन्तु-

1×5=5

मञ्जूषा - द्विवादने, सपाद-सप्तवादने, सार्धपचिंवादने, षड्वादने, सप्तवादने

- 6) विद्या उत्तराणि लिखन्त्ये-
- क) बुभुक्षितः कः अस्ति ? (कृष्णः / एकाकः)
- ख) कः अतिस्वतः अस्ति ? (काकः / एकपतः)
- ग) गीतम् कः गायति ? (कपतः / एकाकः)
- घ) किम् सन्दरभ अस्ति ? (उद्यानम् / वृक्षः)
- ङ) कः विद्यालः अस्ति ? (वटवृक्षः / काकः)
- च) चतुरः कः अस्ति ? (काकः / कृष्णः)
- छ) बलेन पुरिकाम कः खादति ? (कपतः / काकः)
- ज) पुरिका कः पतति ? (अष्टः / उपति)

- 4) मञ्जुषातः विवृतम् अव्ययपदं विद्या वाक्येषु रिक्तस्थानानि पूरयन्त्ये-
- मञ्जुषा-नीचैः, दूरे, उपरि, अन्तः, बहिः, समीपे।
- क) दिव्यीनगरस्य यमुनानदी वहति ।
- ख) वायुयानम् मेघानाम् उत्पतति ।
- ग) छात्राः विद्यालयात् आगच्छन्ति ।
- घ) शिमला नगरम् आगयानगरात् अस्ति ।
- ङ) जलं सदा एव वहति ।
- च) छात्राः कक्षायाः उपविशन्ति ।

- क) अनुभवः प्राप्तः उत्तिष्ठति ।
- ख) सः व्यायामं करोति ।
- ग) प्राप्तः प्राप्तः कथंति ।
- घ) सः विद्यालयं गच्छति ।
- ङ) अनुभवः अपराह्णः गृहम् आगच्छति ।

7) सङ्ख्यावाचकं पदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयन्तु-

1×5=5

- क) सूर्यः अस्ति। (एकः/एकम्)
ख) वेदाः सन्ति। (चतस्रः/चत्वारः)
ग) वर्षे मासाः भवन्ति। (द्वादशाः/द्वादश)
घ) मनुष्यस्य नेत्रे भवतः। (द्वे/द्वौ)
ङ) उद्याने कन्याः क्रीडन्ति। (त्रयः/तिस्रः)

8) कथाम् क्रमानुसारम् योजयन्तु-

1×6=6

- क) एकः शवरः आगच्छति।
ख) हरिणः घासम् खादति।
ग) हरिणः दूरे धावति।
घ) अहम् हरिणम् पालयामि।
ङ) बालकः शवरम् कथयति।
च) शवरः हरिणम् न मारयति।

9) अधोलिखित प्रश्नानाम् उत्तराणि पूर्णवाक्येन लिखन्तु -

1×10=10

- क) अहम् कुत्र चलामि?
ख) अहम् कुत्र तरामि ?
ग) अहम् कुत्र भ्रमामि ?
घ) अहम् किम् शृणोमि?
ङ) अहम् कदा हसामि ?
च) कः गर्जति ?
छ) किम् पतति ?
ज) कः गच्छति ?
झ) जननी कम् रक्षति ?
ञ) जननी बालकम् कुत्र रक्षति ?

10) अधोलिखित शब्दस्य अर्थाः लिखन्तु -
साधु , अधुना, अवगच्छन्ति , वर्णः , अस्य

1×5=5

11) रिक्तस्थानेषु शब्द रूपाणि लिखन्तु -

1×7=7

लता
..... लते
अहम्
माम् आवाम्

12) रिक्तस्थानेषु धातोः शब्दस्य रूपाणि लिखन्तु -

1×7=7

अस्ति
अस्मि
लेखिष्यति लेखिष्यन्ति
लेखिष्यसि

13) संस्कृते अनुवादं कुरुत-

1×6=6

यह लड़का है।

यह लड़की है।

हिरण घास चरता है।

वहां एक कुत्ता आता है।

तभी वहां एक लड़का आता है।

यह एक बागान है।

प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखन्तु 'आम्' अथवा 'न' :-

1x10=10

- (क) किम् हरिणः फलं खादति ?
- (ख) किम् अभिनवः उद्याने धावति ?
- (ग) किम् अभिनवः सायंकाले क्रीडति ?
- (घ) किम् भवान् / भवती भोजन पश्चात् भ्रमति ?
- (ङ.) किम् हरिणः बालके स्नेहम् करोति ?
- (च) किम् अभिनवः उद्याने शनैः शनैः भ्रमति ?
- (छ) किम् हरिणः अतिप्रियः अस्ति ?
- (ज) भवान् / भवती प्रतिदिनम् स्नानम् करोति ?
- (झ) किम् भल्लुकस्य वर्णः कृष्णः अस्ति ?
- (ञ) किम् अभिनवः विद्यालयम् रेलयानेन गच्छति ?

प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखन्तु :-

1x10=10

- (क) जननी कम् रक्षति ?
- (ख) किम् पतति ?
- (ग) अहम् कुत्र तरामि ?
- (घ) कः गर्जति ?
- (ङ.) हरिणः किम् खादति ?

- (च) पाटिलपुष्पस्य कः वर्णः भवति ?
 (छ) कः तत्र आगच्छति ?
 (ज) कः प्रकाशम् यच्छति ?
 (झ) जननी बालकम् कुत्र रक्षति ?
 (ञ) अहम् कदा हसामि ?

3. मंजूषातः उचितम् अव्ययपदं चित्वा वाक्येषु रिक्तस्थानानि पूरयन्तु :- 1x6=6
(क) दिल्ली नगरस्य	यमुना नदी वहति।	नीचैः
(ख) वायुयानम् मेघानाम्	उत्पतति।	दूरे
(ग) छात्राः विद्यालयात्	आगच्छन्ति।	उपरि
(घ) शिमलानगरम् आगरानगरात्	अस्ति।	अन्तः
(ङ.) जलम् सदा	एव वहति।	बहिः
(च) छात्राः कक्षायाः	उपविशन्ति।	समीपे

4. कथाम् क्रमानुसारम् योजयन्तु :- 1x6=6
(क) एकः शवरः आगच्छति।
(ख) हरिणः घासम् खादति।
(ग) हरिणः दूरे धावति
(घ) अहम् हरिणम् पालयामि।
(ङ.) बालकः शवरम् कथयति।
(च) शवरः हरिणम् न मारयति।

5. उचित संख्यावाचकं पदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयन्तु :- 1x5=5
(क) सूर्यः	अस्ति।	(एकः/ एकम्)
(ख) वेदाः	सन्ति।	(चतस्रः/ चत्वारः)
(ग) वर्षे	मासाः भवन्ति।	(द्वादशाः/ द्वादश)
(घ) मनुष्यस्य	नेत्रे भवतः।	(द्वे/ द्वौ)
(ङ.) उद्याने	कन्याः क्रीडन्ति।	(त्रयः/ तिस्रः)

6. उचित मेलनम् कुर्वन्तु :-

(क) 3 : 00

सार्ध - षड्वादनम्

(ख) 12 : 30

सपाद - अष्ट वादनम्

(ग) 8 : 15

सपाद - एकादश वादनम्

(घ) 6 : 30

सार्ध - द्वादश वादनम्

(ङ.) 11 : 15

त्रि - वादनम्

1x5=5

7. कोष्ठकात् चित्वा उत्तराणि लिखन्तु :-

(क) बुभुक्षितः कः अस्ति ? (कुक्कुरः / काकः)

(ख) कः अतिसरलः अस्ति ? (काकः / कपोतः)

(ग) गीतम् कः गायति ? (कपोतः / काकः)

(घ) किम् सुन्दरम् अस्ति ? (उद्यानम् / वृक्षः)

(ङ.) कः विशालः अस्ति ? (वटवृक्षः / काकः)

1x6=

8. शब्दरूपेण रिक्तस्थानानि पूरयन्तु :-

(क) लता लताः

(ख) आवाम् वयम्

(ग) लतायाः लताभ्यः

(घ) आवभ्याम् अस्मत्

(ङ.) लतायाम् लतासु

(च) मया अस्माभिः

9. धातुरूपेण रिक्तस्थानानि पूरयन्तु :-

(क) अस्ति स्तः

(ख) लेखिष्यति लेखिष्यन्ति

(ग) गच्छामि गच्छामः

(घ) गमिष्यसि गमिष्यथः

1x6

- (ड.) अलिखताम् अलिखन्
(च) आसीत् आसन्।

10. अधोलिखित शब्दानाम् हिन्दी भाषायाम् अर्थम् लिखन्तु :- $\frac{1}{2} \times 10 = 5$
रक्तवर्णः, अधुना, शवरः, कदा, वा, अधः, नखः, उदरम्, पंच, एकदा
11. शरीरस्य अंगानाम् पंच नामानि संस्कृत भाषया लिखन्तु। $2 \times 5 = 10$
12. घटिकायाः चित्रम् निर्माय वर्णैः रंजयन्तु। $5 + 1 = 6$